

muški odgoj

bogdan arnautović

ISPAVATI ZAMOR

od tajni sam.
kao svaki pokućarac vjerujem da je
u potaji lijepo plakati.
namijenjen nižem redu:
ženama, zaboravu i
sljezu.

moj skromni inat istrajati je u
bogaćenju mašte.
i dobro upoznati demonologiju —
njenu nenametljivost, podanstvo,
njen uniženi seks.
pastelno lako udisanje prostora.

još: ispavati zamor,
pustiti da nepce osjeti gorčinu,
opsjeniti mračno,

i tebe, bez mnogo nagovaranja,
imati i u nečiste dane.

MUŠKI ODGOJ

Svježina pogoduje snu.
San privikava na čednost.
I guši srdžbu.

Kao pecanje — usamljeničko zanimanje.

Ogrnut štropotom harfe, ogledavam se svaki
čas. Strah od onog što gmiže, što je niže od
mene — ne popušta.
Ogrnut kolebljivošću, tim lijepim tkanjem žena,
vučem siromašnu lozu. Ni trajanje od života
moji nisu umjeli oteti.

U vezi prepoznajem mladića što lovi ribu golom
rukom. I krije se radije u starosti galerija
no u podatnoj posteljini djevojke.
Dajem mu predmet koji ima samo naliječe,
kojim se može nacrtati plan za kapelicu
udno vertikalnih pukotina, ili zaustaviti
vrijeme — splet vjetrova i neizračunljivih nagiba
sumraka.

On kakav je, tim predmetom izračunat će šum kru-
gova, korak steonih krava, opsjednutost
oblačenja čiste, svježije oprane, bijele košulje.

On kakav je, svaki moj čin smatrat će
muškim odgojem.

KOŠULJA, zlo nasljeđe

Ostvariti najvišu budnost i zadržati te —
želja je koja mi se utječe kao žarčina i nečist jugu.
Dok spavaš početnički savijena u neživljenih mekih
snova, u kojima se, poslije jakog sjeverca i čilibar
može naći.

Sustavno, na izmaku kitne jeseni, dok se
raspravlja o starosti vina i isporukama kreča,
netko po ugaonom kamenju ruje:
teolog klimava znanja,
naraštaji kojima ruke stare brže od njih samih,
naraštaji uspavanog poriva igre.
Moju vezu s tobom pripisuje zlim silama:
ne umijem proizvesti ni najjednosavijiji
predmet: busolu, oklagiju, prsten, mišolovku...
a ne izlaziš mi iz kreveta!

Samo povremeno, kad si dopustim riječ iz
jezika besmrtnih, iz zida ispadaju cigle.
I sjene što iskosa padaju na tapiseriju
ponavljaju se u noćno košulji koju nosiš —
kao ljiljan u jezeru.

Ta košulja je svo moje nasljeđe
doseg mog grijeha.

OSTAVLJEN

Imaš lijepe prste, na starinski svijet
to je sva nježnost koju sam ti umio reći.
sad monozima proširujem sobu.
nosam ručnik kojim si brisala grudi
nakon umivanja. i imele u zdeli, nosam.
sad svaku stranicu iz knjiga nedočitanu
cijepam; nije to više naš jezik već
paučina, kvantna fizika, moruzgva,
bioritam krtice.
u lampi je ostalo tvoje bljedilo.
na stolu pereca od heljde.
početak koledarske legende u toplom
uglju kamina.
ogledalo od slame pirinča.
nakit ušiven u dušek.
sad ću čekati elul/kasni ljetni mjesec
i namještati paoke kotača,
sjajiti lonce, trgovati tankim gvozdem,
odgovarati od približavanja tijela.
ništa mi više sobu ne može osvijetliti.

SAMODRŽAC BAŠTE

upučen u pauka, jezikoslovlje mreža,
u spavačice od starih oluka, vasiona,
literaturu s ogrebotinama:
uz tvoje noge vrtlar plače,
i pali lišaj na podu.
i vuče teške testise, globus trupla,
i završava ljetopis.

taj samodržac bašte s prirodnošću —
darom rijetkih, voli rano ustajati i
razvoziti dubre.
koga on poznaje van neravnina, škara i rječce
»kiša«, i zašto sad mu, dok je cilj sluzinčadi
srednji, najmanje bolan put,
naviru suze?
u kojima meni, da bih opravdao ovu stranicu,
valja pročitati nešto.

ZATEČEN U NJEŽNOSTI

Tih sam stanovnik čoškova.
Umjesto da pravim lijepe sinove plastim
dukate i bijele žilice ukulelea.
O prozore se odbijaju teške bube/svila
s manastirskog zvona. Soba s ehom u potkrovlju
ima trunja u ključaonici. Da ne izađu
mala bića — sposobna za rušenje.
Ljeti ovdje raste slačica. Češljugari
vezuju grane kljunovima. Staroj vodenici
svaki dan drugi seljak/zoraš
rukama namiče vodu.

U duplji hrasta vježbam ljubiti te.
Zatičeš me u toj nježnosti kao plivač
sipu/naušnicu vala.
Svakog tko ti riječ uputi otvorit ću nožem
iako odavno već dvadeset nemaš.
Uveče čekaš da u našu petrolejsku lampu
upadne neko smjelo tijelo, i ugasi je
rilcem.
Tek tada odbaciš košulje. Izadeš na kišu
i prolaziš između kapi.

KIČMENE KRETNJE

zar sam otvorio prozor da puštiš svih
sedamnaest tisuća sjenica iz čaše. I što
ti uopće radiš u ovoj pećini, kući patuljaka
u koju se uvukao zemljotres, naranče,
čakra — radna riječ za nježnost.

osvježen kretnjama guštera i najsitnije
zrnice prašine dižem s tla. I skladištim u
mjesto gdje se sastaju obrve. perem rižu —
sunce radi u jetri. koncentriram se gledanjem
u kukce, vučem za sobom kičmu pijuka.

pršte planktoni, poslije braka najsvetija
misterija. zapretavam vitalne energije, to je
bizarno i okultno kao ronjenje.
datulje, brašno, žileti... nepatvorena
arhitektura. ovdje zemljopisne karte vrijede
samo jedan dan. i prozor skoro dotiče
gigantsku vegetaciju.
ti si prva koju izjutra prepoznajem,
prva koja mi ne pruža dojk
dok konj mjesečinu kopitom iscertava.

prva pesma koju sam napisao na srpsko hrvatskom

oto tolnai

sutra u beogradu na priredbi
posvećenoj pobjedi nad fašizmom
treba da pročitam jednu svoju pesmu
nervozno praznim fikse crnog stola
nalik starom nemom instrumentu
preturam po prevodima
čitam glasno popravljam
prerađujem već i ne čitam prevode
recitujem na mađarskom
ali ni među originalima ne nalazim
onu pesmu koju tražim
jer polako shvatam tražim jednu
konkretnu pesmu
čak osećam miris vidim senke boje
pa tu pesmu nisi ni napisao
čujem neki šuštavi glas
stvarno zašto sam mislio uvek
da imam pesmu o tom tamnom šlemu
tamnom šlemu sa malom rupom
ispod strehe za golubove
odjednom sećam se i drugog dvorišta
osećam miris vidim senke boje
vidim mršavog psa kako pije iz jednog
kao bačva začepljenog šlema
ali već je kasno da se nešto preduzme
kasno je da se izmisli (ispeva)
prevodi pesma
o tim probušanim šlemovima detinjstva
ustanem zbunjen
okrenem se prozoru
valjda da pobeđem od crnog stola
kesten
kojeg sam ja zasadio u punom je sjaju
već hoću da se i od njega udaljim
ali bojim se da me ne opomene
malo vremena mu posvećujem
kad čujem ponovo glas
čekaj
to ti je prva pesma
(znači njegov je taj šuštavi glas)
prva pesma
koju si napisao na srpskom
ako baš treba možeš mene
(divljeg kestena)
navesti kao prevodioca

(1985)